

Referanse: 2022/98

Dato: 17.06.2022

Til medlemmer
i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling

Referat fra møte i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling (FRHDP)

Dato: mandag 13.juni kl 10.00-15.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, møterom 4, Schweigaardsgate 15b, Oslo

Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Roald Njålstad, LO Peter Helland Hansen, LO Asle Bakken, Industri Energi	Kitty Krohn Riege, Spekter Tor Svarva NHO (Handel og service) Egil Sundet, NHO (Norsk Industri)
	Andre organisasjoner
	Einar Stamnes, Norsk Håndverksinstitutt
Fra lærerorganisasjoner	Fra skoleeier
Marianne Monsrud, Utdanningsforbundet	Sylvi Berg, KS (digitalt)
Fra Elevorganisasjonen	Fra Utdanningsdirektoratet og Sametinget
	Jorunn T. Leegaard, fagansvarlig fra sekretariatet for SRY og faglige råd

Forfall:

Natasha Bjørnset Reksten og June Rasch-Olsen (fast og vara Virke), Gry-Kristina Fors Spein, Samiid Duodji, Hildegunn Bjørgen (Kulturrådet), Jørn Olav Bekkelund (KS), Ane Vestby Øiesvold, YS Delta, Rakel Berge Fagforbundet LO, Svein Anders Tjernsbekk, Utdanningsforbundet Bjørn Arne Nordahl, Skolenes Landsforbund.

Dagsorden:**Sak 2022/19 Godkjenning av innkalling og dagsorden**Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak 2022/20 Endringer i eksamensordningen for praksiskandidatordningen (oppdrag 2022-005)

Udir og HK-dir har fått i oppdrag å utrede mulige endringer i organiseringen av eksamensordningen for praksiskandidater. Målet er å gjøre den mer fleksibel. SRY og faglige råd skal involveres i arbeidet. I utredningen skal det vurderes;

- Hvilke aktører og forvaltningsnivå som bør ha ansvaret for eksamen
- Mulighet for at eksamen utvikles lokalt

Saken i dette rådsmøtet omhandlet utfordringer med dagens ordning. Hvilke barrierer praksiskandidater møter på veien mot å få formalisert sin kompetanse, i tillegg til utfordringer med selve eksamen. Frist for å levere innspill til Udir på denne delen av arbeidet med oppdraget er satt til 17.juni. [Link til notat om oppdraget her.](#) Saksbehandlere i Udir deltok i møtet.

Fra diskusjonen;

Erfaringen er at det er lite informasjon og bevissthet om hensikten med eksamen, oppleves som noe formelt voksne praksiskandidater bare må gjennom. En utfordring at vi kan gå glipp av dyktige fagarbeidere men som har utfordringer med skriftlig eksamen. Viktig at det blir fleksibelt, og gode erfaringer med kandidater som har blitt vurdert muntlig. En utfordring å få info om prøven. Viktig at fylkeskommunene har lett tilgjengelig info og hva som er forventninger til voksne som skal ta eksamen. Erfaring med at karrieresentre og lærebedrifter har ordnet kurs for voksne som skal opp til eksamen. Språk er en utfordring for mange. En barriere for mange å ikke vite hva de skal opp til – mer info om hva eksamen omfatter er viktig. I fagene i særlig dette utdanningsprogrammet er håndbåren kompetanse viktig.

Vedtak:

FRHDP har følgende innspill til beskrivelse av utfordringsbilde for eksamensordning for praksiskandidater;

- Behov for lett tilgjengelig informasjon om hva eksamen er, og hensikten med den
- Behov for fleksible alternativer for gjennomføring av eksamen, tilrettelegging

Sak 2022/21 Læremidler i smale fag – kartlegging og forberedelse til prioritering av fag

Rådet har i de siste møtene drøftet saker om læremidler i små fag. Rådet vedtok i februar å jobbe videre med kartlegging av behov for læremidler, for å forberede prioritering av fag og utlysning av utviklingsmidler i 2023. Rådet vedtok å fordele de ulike programområdene mellom seg, og komme tilbake til saken i møter i høst. Et enkelt kartleggings skjema som kan sendes ut til ulike miljøer gjennom rådet ettersendes.

Fra diskusjonen;

Det er store variasjoner mellom de ulike lærefagene og mellom ulike programområder på vg 2. For tekstil vg2 er det i gang utviklingen av nye læremidler. Innen tre er det store behov. Viktig at spørsmålene som sendes ut fra rådsmedlemmene i sine nettverk er korte og lettfattelige, og enkle å svare på. For tradisjonshåndverksfagene er det mye god dokumentasjon som kan benyttes, ofte laget en god tid tilbake og ikke som læremidler. Kan en sammenstilling av tilgjengelige digital dokumentasjon til digitale databaser for ulike fag være et godt forslag?

Vedtak:

Spørsmål til kartlegging sendes ut fra rådsmedlemmene. Fagansvarlig sender rådsmedlemmene en kort tekst og spørsmål, og sammenfatter innspill som kommer inn. Viktig at spørsmålene er enkle, og rettes mot hhv skole og lærebedrift.

Sak 2022/22 Presentasjon av Håndverksløftet

Prosjektleder Tuva Løkse var invitert til rådsmøte for å presentere Håndverksløftet, bli kjent med rådet og se på muligheter for videre dialog og oppfølging. I tillegg deltok Inger Stray Lien (leder for fagrådet for Håndverksløftet) og Ane Marte Ringstad, rådgiver i Sparebankstiftelsen. Se presentasjon vedlagt.

Vedtak:

Rådet tok informasjonen til orientering.

Sak 2022/23 Modulstrukturert opplæring

Stortinget har vedtatt at modulstrukturert opplæring skal være hovedmodell for all opplæring for voksne. Stortingets vedtak er en oppfølging av Meld. St. 21 (2020-2021) *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden.*

HK-dir har i sitt tidelingsbrev for 2022, fått i oppdrag (2022-001) å koordinere arbeidet med å modulstrukturere læreplanene for voksne i grunnopplæringen. Arbeidet med oppdraget skal gjøres i samarbeid med Udir. Formålet med oppdraget er å legge til rette for at opplæring for voksne blir bedre tilpasset voksnes behov, at opplæringen tar utgangspunkt i at sluttkompetansen skal være styrende for måten opplæringen organiseres på. I HK-dirs oppdrag står det at nye modulerte læreplaner i forberedende opplæring for voksne (FOV) og i [de tretten lærefagene som inngår i det pågående modulforsøket](#) skal utformes og være klare til å tas i bruk til skoleåret 2023/2024. Videre står det i oppdraget at det skal utredes hvilke andre lærefag utenfor forsøksordningen som bør modulstruktureres på et senere tidspunkt.

Oppdraget til de faglige rådene var i denne fasen av arbeidet var å foreslå representanter til læreplangrupper for modulstrukturert opplæring (for råd som har lærefag med i forsøket, gjelder ikke HDP) samt å foreslå kontaktperson fra rådet til gruppe som skal beskrive prinsipper for modulstrukturering av læreplaner. Saksbehandlere fra Udir og HK-dir deltok i møtet.

Fra diskusjonen:

Viktig at de faglige rådene er koblet på kvalitetssikringen av modulerte læreplaner.

Nasjonal konferanse 7.-8. september på Gardermoen, 2 representanter inviteres til å delta fra hvert faglig råd.

Vedtak:

Representant fra FRHDP til arbeidet for å forberede læreplanarbeidet er Marianne Monsrud.

Sak 2022/24 Forarbeid til utviklingsredegjørelsene 2022-25

I mandat og retningslinjer for SRY og faglige råd, særlig pkt 2.2.1 ligger det oppdrag knyttet til utviklingsredegjørelser for de faglige rådene. Utviklingsredegjørelsene var tema på rådsmøte i mars, og saken er drøftet på fellesmøtet mellom Udir og AU'ene i de faglige rådene 9.mars. Se også [referat fra møtet 28.mars](#) hvor utviklingsredegjørelser også ble drøftet. Som et forarbeid til de kommende oppdrag med utviklingsredegjørelsene, ber Udir om at de faglige rådene gir innspill på følgende punkter;

- Relevante fokustemaer som er aktuelle for det enkelte faglige råd/utdanningsprogram. Forslagene til temaer skal kunne knyttes opp mot erfarte og antatte utviklingstrekk og trender i bransjer og sektorer. Temaene skal være knyttet til arbeidslivets kompetansebehov, og gjenspeile hva det faglige rådet ønsker å sette et spesielt søkelys på.
- Hvilket nivå det kommende oppdraget om utviklingsredegjørelser bør ligge på; enten bransje/sektornivå, eller et utvalg fagnivå innenfor bransjer/sektorer. [Link til oppdrag her](#). Frist for innspill til Udir er 30.juni.

Vedtak:

Rådet drøftet «fokustema» eller dypdykk, og mener følgende er sentrale for utdanningsprogrammet:

- Teknologi og det grønne skifte kan være et tema, kort omtalt
- Bruk av teknologi i læring (skole og bedrift) kan være et aktuelt tema for håndverksfagene, ref også diskusjon i sak 2022/21
- Behovet for håndverkere og kompetanse innenfor fagene våre framover
- Tradisjonshåndverksfag – mange av fagene er kulturbærere/immateriell kulturarv – hvordan har det påvirket utdanningene? Hvordan påvirker det utdanningen for, og i fagene?
- Bærekraft er et aktuelt tema for håndverksfagene – hvordan bidrar utdanningene til å vise bærekraft i praksis?

Sak 2022/25 Anerkjennelse av nordiske utdanninger

Godkjenning av utdannings- og yrkeskompetanse er et satsingsområde for Norden. Ministerrådet, Grensehindringsrådet, samt Nordisk Råd mener muligheten til å studere eller arbeide i et annet nordisk land uten hindringer er en viktig del av den nordiske visjonen om å bli den mest bærekraftige og integrerte region i verden. På høyere utdanningsnivå er det allerede avtaler for anerkjennelse og godkjenning av de fleste kvalifikasjoner [lenke](#), og det er etablert en overenskomst mellom de nordiske landene for videregående skole [lenke](#). Fullført fagutdanning er imidlertid ikke en del av disse ordningene.

I 2018 bestemte embetsmannsutvalget for utdanning og forskning å etablere en ad hoc gruppe for å kartlegge muligheter for gjensidig anerkjennelse av fag- og yrkesopplæring og fagskole i de nordiske landene. Rapporten skal leveres i løpet av 2022. Gruppen ledes av NOKUT.

Oppdrag til faglige råd

Som det framgår av vedlagt mandat, ønsker embetsmannsutvalget forslag fra arbeidsgruppen på om og hvordan det er mulig å gjensidig anerkjenne fag- og yrkesutdanning, både fag/svennebrev og fagskole. Arbeidsgruppen se bort fra lovregulerte yrker. Det ikke er snakk om å *likestille*, ved å behandle dette som norske fag- og svennebrev, men en *sidestilling*. Med sidestilling tenker man å anerkjenne utdanningene på samme nivå, og at de innholdsmessig har tilstrekkelige likheter til å anerkjennes som en tilstrekkelig kompetanse. NOKUT ønsker å drøfte problemstillinger med de faglige rådene.

Vedtak:

Sak utsatt til første møte i høst, 12. september.

2022/26 Orienteringssaker

- Fylkesbesøk – kort orientering i møtet om status, sak på neste møte.
- Struktursaker – kort muntlig orientering om status i møte om prosessen med;
 - Riggerfaget
 - Kryssløp vg 1 TEK til vg 2 gull- og sølvsmedhåndverk
 - Duodji – navneendring
 - Fordypning glassblåserfaget i glassforming/videreforedling
- Rapporter fra Udir
 - [Evaluering fagfornyelsen yrkesfag](#)
 - Rapport fra NTNU Samfunnsanalyse om [Utradisjonelle utdanningsvalg blant elever og lærlinger](#). Hvordan opplever gutter og jenter som har gjort utradisjonelle utdanningsvalg sin situasjon i skole og lærebedrift?
- [Kirkens særskilte verdier](#) rapport av KA og Norsk håndverksinstitutt, på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet og Riksantikvaren.

- SRY – referat fra møtene legges ut på [nettsiden her](#).
- Heldagsseminar tidlig høst mellom SRY og representanter for faglige råd - kort orientering i møtet. Invitasjon kommer før sommerferien.
- Status for arbeid med ny forskrift til opplæringsloven, [kort om framdriftsplan](#)

Sak 2022/27 Saker til møte i september

Forslag om presentasjon av rapporten *Kirkens særskilte verdier* i neste møte.

Eventuelt

Kitty Krohn Riege orienterte rådet muntlig om oppsummering fra de faglige rådene til videre arbeid med kompetansepakker for opplæring i bedrift. Rådenes innspill er oppsummert, og rådenes anbefalinger godt ivaretatt.